

Din Kùltürü ve Ahlak Bilgisi

10. Sınıf

4. Ünite: Din, Çevre ve Teknoloji

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

4.1. İnsan, Çevre ve Ahlak

4.2. Teknoloji ve Ahlak

4.3. Çevre ve Teknoloji

4.4. Kur'an'dan Mesajlar

4.1. İnsan, Çevre ve Ahlak

İnsan, çevre ve ahlak arasında sizce nasıl bir ilişki vardır?

Yüce Allah kâinatı kusursuz bir ölçü ve dengeyle yaratmış, yeryüzünün halifesi olarak nitelendirdiği insanoğlundan bu dengeyi korumasını istemiştir.

Çevre; canlı varlıkların içerisinde yer aldığı, onların hayatta kalmasını sağlayan fiziksel, kimyasal ve biyolojik faktörlerin toplamıdır.

“... O her şeyi yaratan, yarattığına
belli bir ölçüye göre düzen verendir.”
(Furkan suresi 2. ayet)

İslam’ın öngördüğü çevre ahlakına sahip olan her insan
çevreye karşı sorumluluk bilinciyle davranmak
zorundadır.

- Kâinattaki varlıklar bir bütünün parçasına benzer. Parçalardan birinde meydana gelen değişim diğer parçaları da etkiler. İnsan, kâinattaki bütünlük ilkesini yok sayarak çevreye karşı bencilce davrandığında kâinattaki denge bozulur ve birçok çevre sorunu ortaya çıkmaya başlar.

Günümüz çevre sorunlarından bazılarıdır.

Hava kirliliği

Su kirliliği

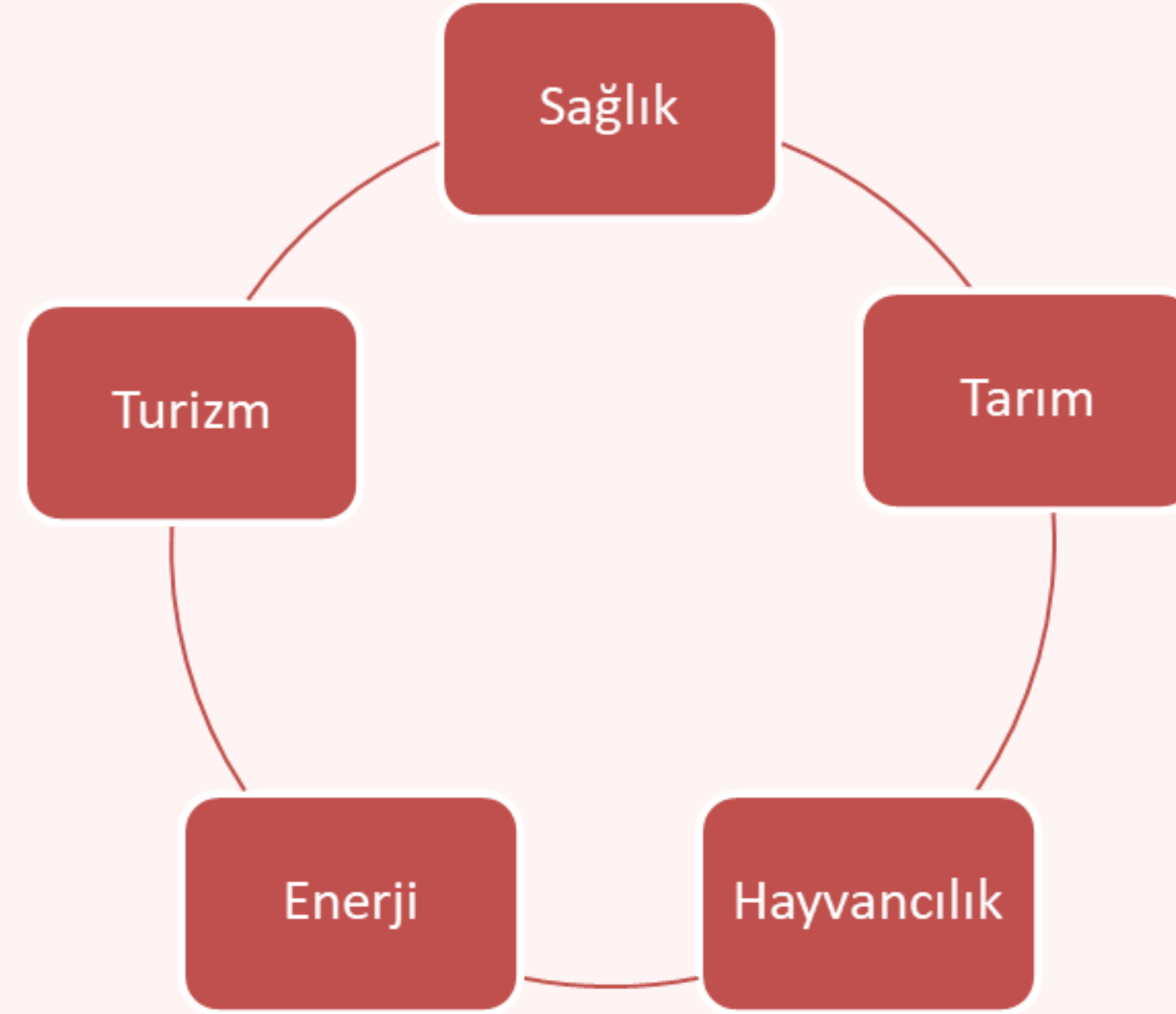
Toprak kirliliği

Biyoçeşitliliğin
azalması

Bilinçsiz su
tüketimi

Küresel
ısınma

Çevre sorunlarının birçok alanda olumsuz etkileri vardır.

gibi alanlarda çeşitli sorunlar ortaya çıkabilir.

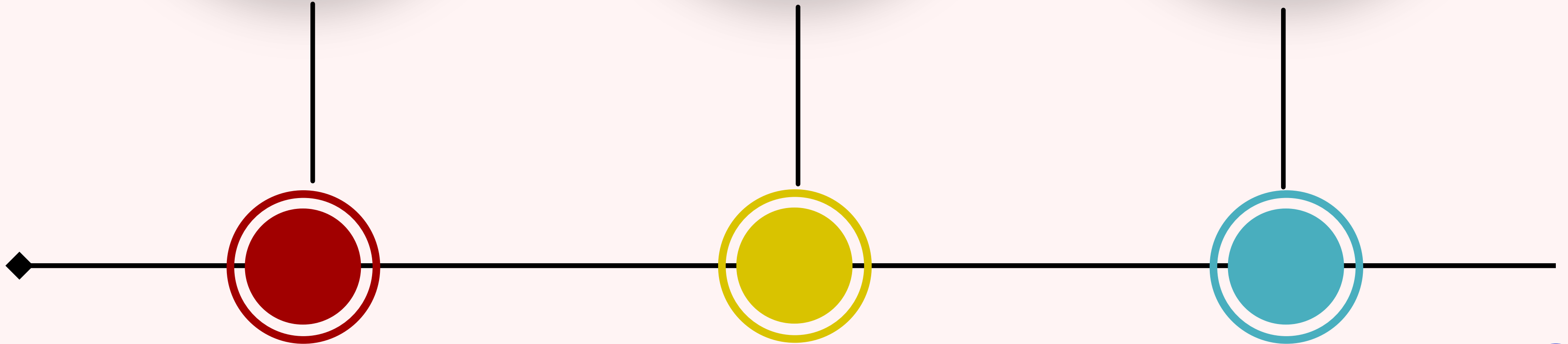
“... Yiyin için fakat israf etmeyin.
Çünkü Allah israf edenleri sevmez.”
(Araf suresi 31. ayet)

- Çevre sorunlarının en önemli sebeplerinden biri israftır.
- İsfraf; aşırı tüketim, savurganlık, sahip olunan bir nimetin gereksiz yere harcanması anlamlarına gelir.

İsraf edilen gıdaların
üretimi esnasında
ortaya çıkan sera
gazları çevre kirliliğine
yol açmaktadır.

İsrafın artmasıyla gıdaya
duyulan ihtiyaç ormanlık
alanların tarım alanlarına
dönüştürülmesine neden
olmaktadır.

Bu durum ise doğal ve
ekolojik dengenin
bozulmasına sebep
olmaktadır.

- Bu nedenle her insan yer altı ve yer üstü kaynaklarını israf etmeden amacına uygun olarak kullanmak zorundadır.

İslam'a göre çevre;

İnsanın çevreye karşı sorumluluklarından bazıları şunlardır:

- Ekosistemi korumak
- Doğal kaynakları korumak
- Geri dönüşümü ve atık yönetimini desteklemek
- İklim değişikliği ile mücadele etmek
- Sürdürülebilir üretim ve tüketimi desteklemek

4.2. Teknoloji ve Ahlak

Teknoloji ve ahlak arasında sizce nasıl bir ilişki vardır?

Teknoloji: İnsanın maddi çevresini kontrol etmek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç gereçler ile bunlara ilişkin bilgilerin tümüdür.

Günümüzde teknolojik unsurlardan;

- sosyal medya,
- genetik,
- biyoteknoloji,
- yapay zekâ,
- savaş teknolojisi,
- sanal gerçeklik ve
- dijital oyunlar

gibi alanlarda çok hızlı gelişmeler yaşanmaktadır.

Teknolojik gelişmeler
insanoğluna;

- iletişim,
- bilgiye ulaşma,
- iş verimliliği

gibi pek çok açıdan kolaylık
sağlamaktadır.

Bunun yanı sıra teknolojinin;

- bağımlılık,
- veri güvenliği ihlali,
- işsizlik,
- sağlık sorunları

gibi birtakım olumsuz etkileri de
ortaya çıkmaktadır.

Teknolojinin olumsuz etkilerini en aza indirmede ahlaki unsurların önemli bir işlevi vardır. Bu unsurların başlıcaları şunlardır;

mahremiyet

doğruluk

sorumluluk

dürüstlük

saygı

güvenilirlik

Ülkemizde 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu 7 Nisan 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 1 Eylül 2018 tarih ve 30522 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan MEB Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği’nde yapılan düzenleme ile “Kişisel Verileri Koruma Kulübü” kurulması ve 7 Nisan gününün “Kişisel Verileri Koruma Günü” olarak kutlanması kararlaştırılmıştır.

4.3. Çevre ve Teknoloji

Teknolojik gelişmelerin sebep olduğu çevre problemleri sizce hangileridir?

Teknoloji alanında yaşanan gelişmeler bir takım çevre sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

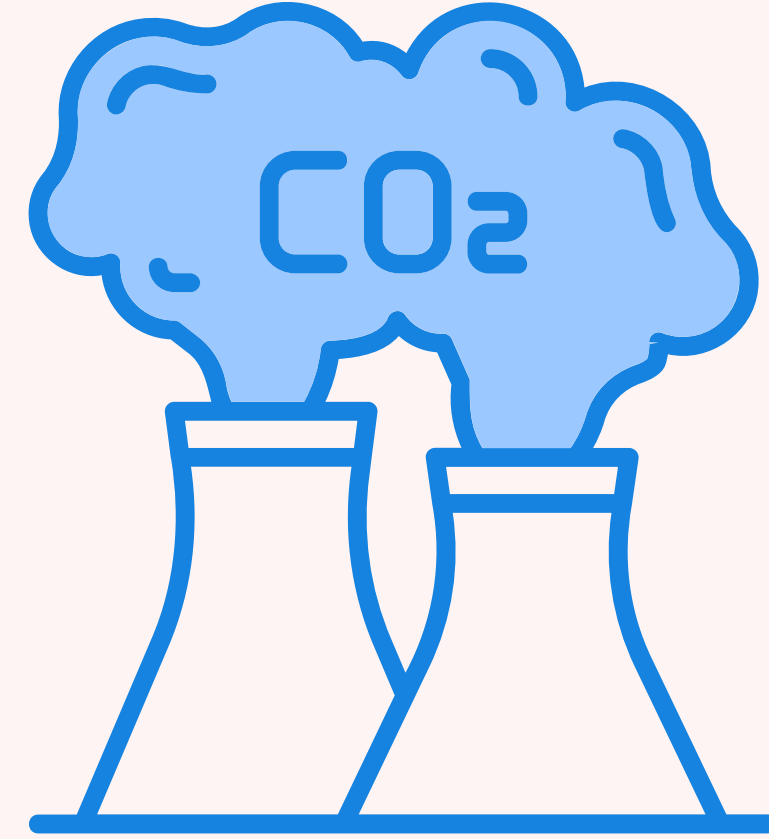
- İklim değişikliği,
- ormanların yok edilmesi,
- hayvan neslinin tükenmesi,
- çarpık kentleşme ve
- tüketim bağımlılığı

bu sorunlardan bazılarıdır.

Başta sanayi olmak üzere enerji ve otomotiv sektörlerinde yaşanan teknolojik gelişmeler atmosferdeki sera gazı miktarını artırarak küresel ısınmaya yol açmaktadır. Bunun sonucunda;

- fırtına,
- sel,
- hortum,
- orman yangını

gibi afetler daha sık yaşanmaktadır.

Teknolojik gelişmelerin etkisiyle daha da artan çevre sorunları insanoğlunu çevreye karşı hassas davranmaya yönlendirmiştir. Bunun neticesinde enerjiden ulaşım kadar pek çok alanda çevreye duyarlı teknolojik ürünler ortaya çıkmıştır.

Çevre dostu teknolojiler sayesinde yenilenebilir enerji kaynakları kullanılmaya başlanmıştır. Böylece hammadde tüketimi azalmış enerji verimliliği ve tasarrufu sağlanmıştır. Bu durum çevre kirliliğinin azalmasına, sera gazı emisyon değerlerinin düşmesine ve doğal hayatın korunmasına katkı sağlamıştır.

Ülkemizde 5–9 Haziran günlerini içeren hafta doğal çevrenin korunması konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla “Türkiye Çevre Haftası” olarak kutlanmaktadır.

Ülkemizdeki tatlı su kaynaklarının öneme dikkat çekmek amacıyla her yıl 22 Mart Dünya Su Günü’nde çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir.

Çevreye karşı duyarlı olmak aynı zamanda Müslüman olmanın bir gereğidir.

İslam, insanın sınırsız ve sorumsuz bir şekilde davranarak kendisinin, diğer canlıların ve gelecek nesillerin hayatını tehlikeye atmasını yasaklar.

Teknoloji kaynaklı çevre sorunlarını en aza indirmek için yapılması gerekenlerden bazıları şunlardır:

1. Güneş, rüzgâr ve hidroelektrik gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını artırmak
2. Binalarda, sanayide, ulaşımda enerji tasarrufu sağlayan teknolojiler ve yöntemler kullanmak
3. Atıkları geri dönüştürmek ve atık üretimini en aza indirmek

4. Ormanları ve diğer doğal yaşam alanlarını korumak, tahrip edilen bölgelerde ağaçlandırma çalışmaları yapmak
5. Su kaynaklarını korumak, tarımda ve sanayide kullanılan su miktarını en aza indirmek
6. Organik tarıma geçerek kimyasal gübre ve ilaç kullanımını en aza indirmek
7. Elektrikli araç, bisiklet ve toplu taşıma aracı kullanımını desteklemek

4.4. Kur'an'dan Mesajlar

Çevre sorunlarının artmasında sizce insanın rolü nedir?

Rum Suresi

- Rum suresi Mekke Dönemi'nde indirilmiştir.
- Kur'an'ın 30. suresidir.
- 60 ayetten oluşur.
- Adını ikinci ayette geçen Rum kelimesinden almıştır.

Rum Suresinin 41. Ayeti

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ
بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

Rum Suresinin 41. Ayeti

Rahman ve Rahîm Olan Allah'ın Adıyla

“İnsanların kendi elleriyle yapıp ettikleri yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu; böylece Allah –dönüş yapsınlar diye– işlediklerinin bir kısmını onlara tattırıyor.”

(Rum Suresi 41. ayet)

Rum Suresinin 41. Ayetinde Verilen Mesajlar

- Çevre sorunlarının en büyük sorumlusu insandır.
- Çevre sorunlarından bütün canlılar olumsuz etkilenmektedir.
- Yaşanan sorunlar insana, çevreye karşı sorumlulukları olduğunu hatırlatmaktadır.

NELER ÖĞRENDİK?

- İnsan, çevre ve ahlak arasındaki ilişkiyi
- Teknoloji ve ahlak ilişkisini
- Çevre ve teknoloji ilişkisini
- Rum suresi 41. ayetin mesajlarını